

Liperi

Paloaukean päiväkodin toimintasuunnitelma

Liperin varhaiskasvatus

2025-2026

Toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Liperin vasuun ja seudullisen esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman.

Toimintasuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sisältö

Kuvaus yksiköstä

Johdanto

Henkilöstön vastualueet

Kokoontuminen ja koulutukset

Lapsiryhmät

Arvot

Varhaiskasvatussuunnitelma

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustaminen

Kiusaamisen ehkäiseminen

Toimintakulttuuri

Laaja-alainen oppiminen

Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Esiopetuksen vuosisuunnitelma

Arviointi ja kehittäminen

Yhteistyö

Tiedottaminen

Paloaukean päiväkoti

- Paloaukean päiväkoti sijaitsee Liperin kunnassa Ylämyllyn Jyrinkylässä lapsiperheiden suosimalla, kasvavalla asuinalueella. Päiväkoti on perustettu entiseen sotilaskotiin, johon on tehty ryhmätilat lapsiryhmille.
- Paloaukean päiväkodissa on tällä hetkellä neljä lapsiryhmää, joista yksi on 5-6- vuotiaiden ryhmä, jossa toimii esiopetus. Paloaukean päiväkodin ympäristöä on kehitetty siten että teknologia ja liikunta ovat osa arkea. Liperissä varhaiskasvatus perustuu leikkiin, vuorovaikutukseen ja positiiviseen pedagogiikkaan. Meillä on iso liikuntasali ja lähellä hyvät liikunta- ja retkeilymaastot. Päiväkodin läheisyydessä jalkapallo, -parkour, -pesiskenttä ja leikkikenttiä.

Johdanto

- Tämä toimintasuunnitelma on toteutettu yhteistyössä Paloaukean päiväkodin koko henkilöstön kanssa
- Toimintasuunnitelman teko on aloitettu alkusyksynä 2024, jolloin henkilöstö jaettiin ryhmiin, joilla oli vastuullaan eri osa-alueet toimintasuunnitelmasta
- Suunnitelman tekemistä on jatkettu toimintakauden aikana viikko- ja opettajapalavereissa
- Toimintasuunnitelma on päivitetty 8/25 Esiopetuksen vuosisuunnitelmalla
- Toimintasuunnitelman on kirjoittanut puhtaaksi päiväkodin johtaja Jenni Nissinen

Henkilöstö ja vastuualueet

- Päiväkodissa työskentelee 15 kasvatustyöntekijää:
5 varhaiskasvatuksen opettajaa,
8 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja
1 varhaiskasvatuksen sosionomi.

Päiväkodissa työskentelee myös päiväkotihuoltaja.

- Henkilöstön työnkuvat löytyvät Lintrasta
- Henkilöstön päiväkodin ympäristöjä ja toimintaa koskevat vastuualueet on sovittu yhdessä ja ne löytyvät päiväkodin Teams-kanavalta

Henkilöstön kokoontuminen ja koulutukset

Opettajien palaverit

Talon palaverit

Yhteiset työ- ja
kehittämisisillat

Tiimipalaverit

Opettajien
yhteissuunnittelu

Henkilökunnalle
mahdollistetaan
koulutuksiin
osallistuminen,
kannustetaan koulutuksiin

Lapsiryhmät

Nopsat: 3–5-vuotiaiden ryhmä.
Ryhmässä työskentelee
varhaiskasvatuksen opettaja sekä
varhaiskasvatuksen sosionomi ja
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

Hyrrät: 2–5-vuotiaiden ryhmä.
Ryhmässä työskentelee
varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi
varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Kuperkeikat: 0–3- vuotiaiden ryhmä.
Ryhmässä työskentelee
varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi
varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Kärrynpyörät: 5–6- vuotiaiden ryhmä,
jossa toimii esiopetus. Ryhmässä
työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen
opettajaa sekä kolme
varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Varhaiskasvatuksen arvot

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvoperustan yleisperiaatteina ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, inklusiiviset periaatteet ja lapsen syrjintäkielto YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen77, varhaiskasvatustlain78 ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti.

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

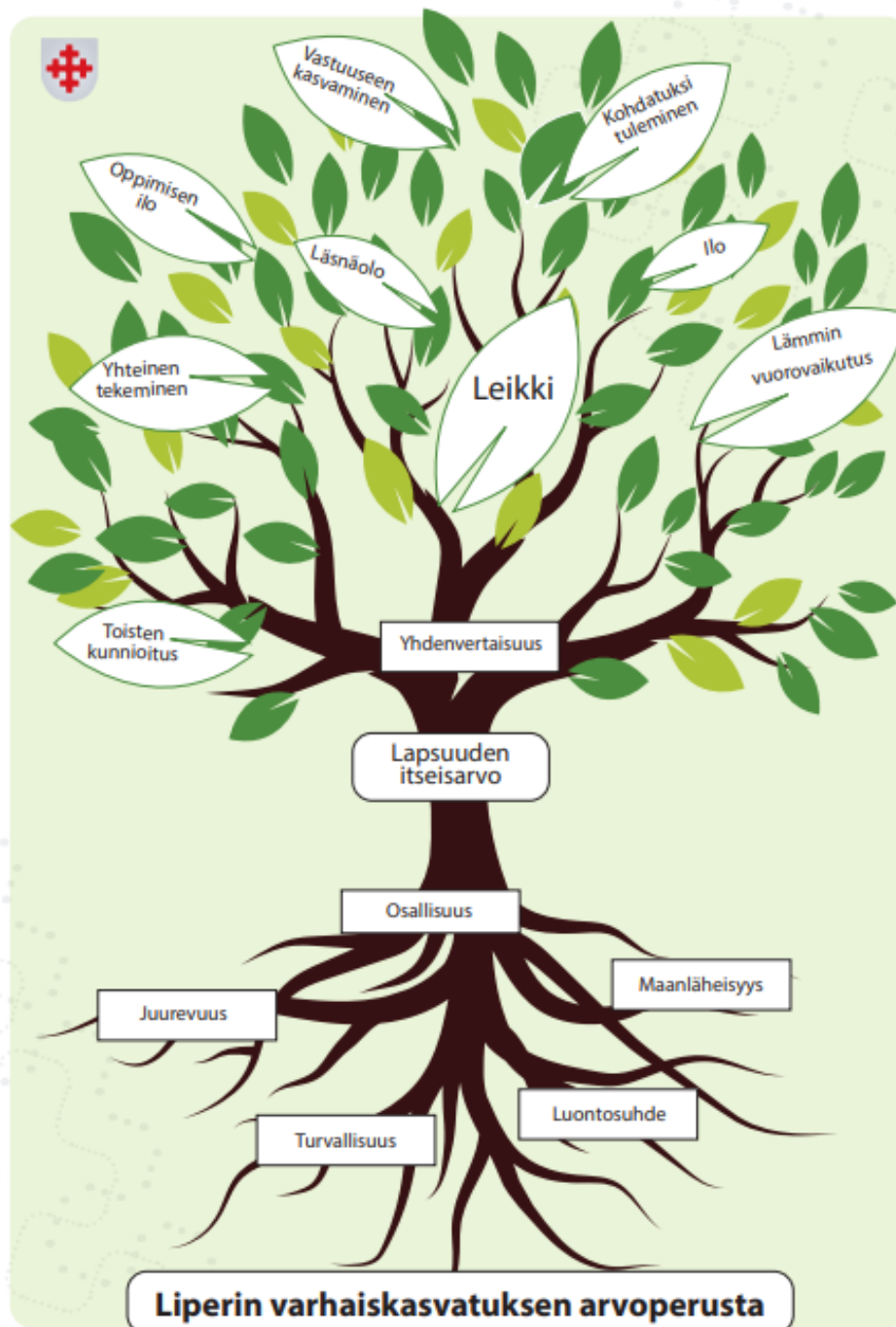
Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatussuunnitelma

- Meidän kuntavasumme kuvaa liperiläistä varhaiskasvatusta, sen omaleimaisuutta, juurevuutta ja rakkautta lapsiin!
 - Varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnalliset perusteet ohjaavat kunnissa järjestettävää palvelua. Lain mukaan kunnan on laadittava oma varhaiskasvatussuunnitelma eli vasu, joka pohjautuu valtakunnallisiin perusteisiin.
 - Valtakunnallisen vasun perusteiden pohjalta painotamme leikkiä, liikuntaa ja aktiivista, positiiviseen pedagogiikkaan pohjautuvaa oppimista!

*Jokaiselle lapselle tehdään lapsen
varhaiskasvatussuunnitelma,
esiopetusta täydentävässä
varhaiskasvatuksessa lapsen
esiopetussuunnitelma (leops), jossa
on varhaiskasvatusosio silloin, jos
lapsi käyttää täydentävää
varhaiskasvatusta.*

**JOKAISELLE LAPSELLE MUODOSTUU
VARHAISKASVATUKSESSA OMA TARINA.**

*MONTA UUTTA IHMETYKSEN JA ILON AIHETTA, VÄLILLÄ SURUNKIN PIIRTY KERTOMUKSIIN.
AIKUISTEN TEHTÄVÄNÄ ON KUULLA JA YMMÄRTÄÄ JOKAISTA LASTA.*

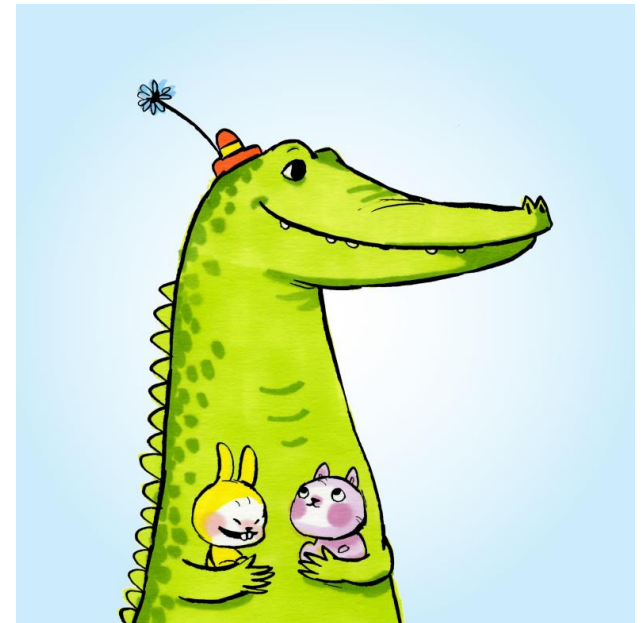
*TÄSSÄ KIRJASESSA KULKEE 5-VUOTIAAN ONNIN TARINA,
HÄNEN KAVEREITAAAN OVAT NIKO JA VILMA SEKÄ AIKUISET ANNI JA JANNE.
TOIVOTTAVASTI TÄMÄ AUTTAA SINUN LASTASI KERTOMAAN OMAA TARINAA!*

Toimintakulttuuri

Päiväkodin toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka rakentuu muun muassa

- arvoista ja periaatteista
- työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta
- oppimisympäristöistä ja työtavoista
- yhteistyöstä ja sen eri muodoista
- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä
- henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisotteesta
- johtamisrakenteista ja -käytännöistä
- toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

Miten luodaan tällainen yhteisö?

- Luodaan turvallinen vuorovaikutus hyväksymällä erilaiset ihmiset ja erilaiset mielipiteet
- Uskaletaan tuoda ideoita ja näkemyksiä rohkeasti esille
- Annetaan leikin ja lelujen näkyä, aina ei tarvitse raivata vaan leikkiä voi jatkaa seuraavana päivänä
- Pienryhmänä leikkivaihto, esim. aamupiiri tai leikkiaika
- Koko talon toimintaa ja yhteistyötä

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

- **Sitoudutaanko siihen, että lapsi ja leikki on keskiössä?**
 - Aikuiset rikastuttaa leikkiä ideoilla
- **Kuinka kehitämme vuorovaikutusta?**
 - Koko talon yhteisiä leikkejä lapsien ja aikuisten kanssa yhdessä
 - Muistetaan, että lapset ottavat mallia aikuisten käyttäytymisestä
 - Nauraminen
 - Ei ruodita toisten asioita, jokaisella on oma yksityisyys
 - Luottamuksen vahvistaminen

Kiusaamisen ehkäisy

KIUSAAMINEN

Kiusaaminen on subjektiivinen käsite joka voi luoda turvattomuuden tunnetta – jokainen lapsi kokee tilanteet erilaisina

Fyysinen – ei toivottu koskeminen, leikkien sotkeminen, tavaroiden heitto

Psyykkinen – leikistä ulos sulkeminen, dominointi leikissä/ toiminnassa, puhumatta jättäminen

Sanallinen – nimittely, haukkuminen, sanallinen hännääminen, lällätely

TUNNISTAMINEN JA HAVAINNOINTI

Tavoitteena on, että ryhmän kasvattajat tuntevat lapset ja kasvattajien ja lasten välillä on toisiaan arvostava ja luottamuksellinen suhde
– näin kiusaamistilanteet tulevat herkemmin aikuisen tietoon.

PUUTTUMINEN JA TOIMENPITEET

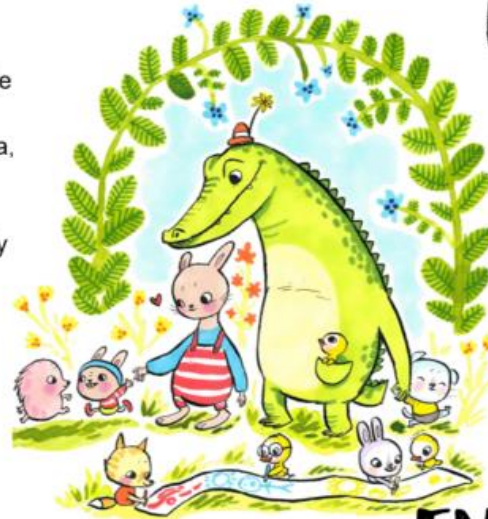
Aikuisen tasa-arvoinen ja johdonmukainen toiminta tilanteissa, jossa kiusaamista havaitaan.

Jokaisen kasvattajan vastuulla on puuttua kiusaamiseen, jos havainnoi

tallasta tai jos lapsi kertoo kokeneensa kiusaamista.

Tasa-arvoinen, johdonmukainen sekä sensitiivinen tiedottaminen kaikille osapuolille tiimikohtainen sopimus

Sovittelu - MiniVerso

ENNALTAEHKÄISY

rooli leikissä ja toiminnassa – turvallisuuden tunteen
kä matalan kynnyksen puuttuminen ristiriitatilanteisiin

- Salliva ja myönteinen ilmapiiri

- Erilaisuuden arvostaminen

- Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtaaminen lasten ja perheiden kanssa

- Ryhmäkohtainen suunnitelma – yksilöity suunnitelma jokaisen ryhmän tarpeisiin

Toimintakulttuuri

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

- Liperin kunnan tärkeä tehtävä on henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukeminen, koska hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavara. Liperin kunnassa työhyvinvoinnin toimintaohjelman tarkoituksena on kuvata sitä toimintaa, jonka avulla kunta pyrkii tukemaan työntekijöidensä hyvinvointia.
- Hygieniaohjeet, perehdytys, tietoturvatentit, tapaturmailmoitukset, lääkehoitosuunnitelmat, pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat,
- Hyvinvointi: tauot työpäivässä (sosiaalitilat), matala kynnys keskustella johtajan kanssa, tyhy, e-passi

Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet

- Kielten rikas maailma: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi. Käydään yhteisissä palavereissa toteutumista läpi
- Ilmaisun monet muodot: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi
- Minä ja meidän yhteisömme: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi
- Tutkin ja toimin ympäristössäni
- Kasvan, liikun ja kehityn: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi. - Jumppasali, lähiliikuntapaikat
- *Tavoitteena, että jokaisen ryhmän toiminnassa toteutuu oppimisen alueet*

Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Toimintakauden juhlia ja teemapäiviä

- Joulujuhla
- Isovanhemman päivä
- Vappujuhlat: koko talon yhteiset
- Kevätjuhla
- Läheispäivä
- Henkilöstön virkistyskahvit

Paloaukean päiväkodilla on oma *juhlatiimi*, joka suunnittelee tapahtumat ja pyytää tarvittaessa apua muilta. Tiimi kokoontuu n. kerran kuukaudessa ja tiheimmin tarvittaessa

Esiopetuksen vuosisuunnitelma

- **Sisältö:**
- Järjestämisen periaatteet
- Oppimiskäsitys ja arvoperusta
- Tavoitteet ja sisältö
- Oppimisen ja osallistamisen tuki
- Opiskeluhuolto ja hyvinvointi
- Yhteistyö huoltajien kanssa
- Nivelvaiheiden käytännöt
- Lukuvuoden tapahtumat ja teemat

Esiopetuksen järjestämisen periaatteet

- **Säännöllinen esiopetus ja päivittäinen aika**
 - Esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti kouluvuoden rytmin mukaisesti viitenä päivänä viikossa neljä tuntia kerrallaan, klo 9–13. Tarkempi esiopetuksen aikataulu löytyy Liperin kunnan nettisivuilta. [Esiopetus-aikataulu-2025-2026.pdf](#)
- **Leopsit**
 - Laaditaan jokaiselle esioppilaalle, löytyy Wilmasta
- **Wilma**
 - Käytössä esiopetuksessa
- **Opetusryhmät**
 - Paloaukean päiväkodissa esiopetusryhmä on Kärrynpyörät, jossa 15 esioppilasta, kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja kaksi lastenhoitajaa. Ryhmässä on myös kuusi 5- vuotiasta lasta.

Oppimiskäsitys ja arvoperusta

- Paloaukean päiväkodin esiopetuksessa lapsi saa oppia leikin ja toiminnallisuuden kautta
- Hyvinvointi koostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä
- Myönteisellä ja turvallisella ympäristöllä vahvistetaan oppimista ja hyvinvointia
- Lapsi pääsee osaksi lapsiryhmää sekä luomaan kaveritaitoja

Esiopetuksen tavoitteet ja sisältö

- **Monipuoliset toimintatavat**
 - Esiopetuksessa painotus toiminnalliseen oppimiseen.
 - Esiopetuksessa käytetään varhaiskasvatukseen sopivaa pedagogiikkaa ja huomioidaan lasten mielenkiinnon kohteet.
 - Leikki on keskeinen osa toimintaa.
 - Huoltajat osallistuvat suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.
 - Oppimisen ja hyvinvoinnin tukemisessa tehdään tarvittaessa monialaista yhteistyötä.
- **Arvioinnin periaatteet ja käytänteet**
 - Arvioinnin avulla opettaja suunnittelee toimintaa.
- **Todistus**
 - Jokainen esioppilas saa osallistumistodistuksen esikoulun päätteeksi keväällä
- **Liperin yhteiset tavoitteet esiopetuksessa**
 - Ei linjattu erikseen, seudullinen esiops käytössä
- **Lasten mielenkiinnonkohteet**
 - Lasten mielenkiinnonkohteet otetaan huomioon.
 - Lapsi osallistuu mahdollisuuksien mukaan esiopetussuunnitelman tekemiseen

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

- **Ryhmäkohtaiset ja yksilölliset tukitoimet**
 - Noudatetaan uudistuneen esiopetussuunnitelman mukaisia ohjeita
- **Varhaiskasvatuksen erityisopettajan rooli ja resurssit**
 - Paloaukean päiväkodissa toimii tarvittaessa veo
 - Hyvinvointipedagogeilta voi pyytää tukea ja neuvoja
 - Kuraattorina toimii Elina Pölönen
- **Tukiopetuksen järjestäminen**
 - Tukitoimet järjestetään opettajan havaintojen mukaan erityisopettajan konsultoinnilla
- **Tuen laatimisen järjestämisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut**
 - Esiopetuksessa tuetaan lasten oppimista ja ryhmässä toimimista erilaisten opetusjärjestelyjen, ryhmäkohtaisten ja yksilöllisten tukitoimien avulla. Tuen tavoitteena on turvata jokaisen lapsen oikeus tarpeitaan vastaavaan opetukseen ja osallistumiseen. Jos ryhmäkohtainen tuki ei riitä, arvioidaan lapsikohtaisten tukitoimien tarve. Aloitteen voivat tehdä opettaja, erityisopettaja, muu henkilöstö, opiskeluhoollon ammattilainen tai huoltaja. Oppimisen ja osallistumisen tuki sekä opiskeluhoolto muodostavat kokonaisuuden, joka vahvistaa myös lasten osallisuutta ja yhteisöön kiinnittymistä. (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja Joensuun seudun esiopetussuunnitelma (01.08.2025).)

Opiskeluhoolto ja hyvinvointi

- **Yksilöllinen oppilashuolto**
 - Järjestetään tarpeen mukaan
- **Hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä huoltajien kanssa**
 - Vanhempainillat, keskustelut ja tarvittaessa tapaamiset
- **Neuvolapalvelut**
 - Neuvolapalveluista vastaa Siun Sote, yhteistyötä tehdään tarvittaessa
- **Yhteisöllinen opiskeluhoolto**
 - Kokoontuu mahdollisimman moniammatillisena ryhmänä vähintään 2 kertaa lukuvuoden aikana. Ryhmä on yhdistetty Lautasuon, Puolivälin ja Paloaukean yksiköiden kanssa

Yhteistyö huoltajien kanssa

- Vanhempainilta
- Esiopetuksen tutustumispäivä
- LEOPS- keskustelut
- Osallisuuden vahvistaminen
 - Huoltajien aktiivinen mukanaolo mahdollistaa yhteistyön, joka tukee lapsen oppimista ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.

Nivelvaiheen käytännöt

- **Toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytänteet ja vastuut**
 - Tiedonsiirto tulevista esikoululaisista; sovitaan ryhmän opettajan kanssa, tiedonsiirto kouluun lähtevistä; sovitaan koulun vararehtorin kanssa.
- **Yhteistyön käytänteet ja opiskeluhuollon suunnitelma**
 - OHR kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa, yhteistyö neuvolan, kuraattorin ym. kanssa.

Arviointi ja kehittäminen

- Arvioinnin työkaluna käytetään Liperin varhaiskasvatuksessa Valssi-laadunarviointi järjestelmää
- Valssi on kansallinen laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän arviointitehtävässään. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, joka perustuu tutkimusperustaisille arviointilomakkeille. Lomakkeiden avulla voidaan toteuttaa tiedonkeruita, raportoida kerättyä tietoa, koostaa keskustelemalla tuotettua tietoa sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. (karvi.fi)

Yhteistyö huoltajien kanssa

- Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä päivittäin; kuulumisten vaihtaminen
- Ryhmä lähettää viikoittain huoltajille viikkokirjeen tai tiedottaa muuten, mitä on tehty ja mitä on suunnitteilla
- Vasu- keskustelut, LEOPS- keskustelut
- Huoltajien toiveita ja palautetta toiminnasta kysytään säännöllisesti
- Jokainen tiimi arvioi omalta osaltaan huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

- Liikuntaseurat
- Neuvola
- Kirjasto/kirjastoauto
- Muut päiväkodit: yhteiset koulutukset, yhteistyö loma-aikoina
- Jyrin hoivakoti: laulamassa käynnit
- Vapaa-aikatoimi: elokuvaesitykset päiväkodilla, taidenäyttelyt yms.
- Muut yhteistyötahot: Pokali, MiniVerso (mentorit)
- Yhteistyötä arvioidaan pohtimalla yhteistyön merkityksellisyyttä ja tarvelähtöisyyttä

Tiedottaminen

- Ryhmäkohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä, päivittäisillä kohtaamisilla huoltajien kanssa sekä tarpeen mukaan puhelimitse ja tulostetuilla tiedotteilla
- Päiväkotikohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä sekä tulostettavilla tiedotteilla
- Kuntakohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä sekä kunnan nettisivuilla

Muuta

- Päiväkodilla on uudelle työntekijälle, opiskelijalle tai sijaiselle tarkoitettu perehdytyspaketti
- **Linkki Liperin vasuun:**

[Varhaiskasvatussuunnitelma - liperi.fi](https://www.liperi.fi/varhaiskasvatussuunnitelma)

Linkki esiopetussuunnitelmaan:

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja Joensuun seudun esiopetussuunnitelma \(01.08.2025\)](#)

